

Научна новизна. Определено, что совершенствование правового регулирования земельных отношений в Украине должно быть направлено на улучшение состояния земельных ресурсов, которые связываются с оптимизацией структуры землепользования. Обосновано, что существующее законодательство Украины регулирует основания и порядок возникновения, осуществления, прекращения и защиты земельных прав субъектов и рассматривает землю как объект собственности и ведения хозяйства и, как природный ресурс – элемент окружающей среды. Определено, что в имеющихся законодательных актах Украины контекст определения некоторых терминов ("земля", "принцип права", "срочный") не имеют соответствия, поэтому они используются в разных смыслах.

Практическая значимость. Практическая значимость заключается в том, что сделанные выводы и достигнутые результаты исследования могут быть использованы во время разработки новых и внесения изменений к существующим законодательным актам относительно землепользования.

Ключевые слова: Земельный кодекс, земельный кадастр, земельные ресурсы, принцип законодательства, государственная регистрация земельных участков.

УДК 339.92(73+061.1ЄС):327.5

*Кушнір Н.О.,
к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин,
Стебляк Д.М.,
Ужгородський національний університет*

«ЕКОНОМІЧНЕ НАТО»: ПОТЕНЦІЙНІ ВИГОДИ ТА МОЖЛИВІ РИЗИКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ США ТА ЄС

Постановка проблеми. В системі міжнародних економічних відносин відбувається процес поглиблення міжнародного співробітництва між країнами та посилення їх взаємозалежності. В умовах зростання глобалізації світової економіки, потужні країни об'єднують свої зусилля для забезпечення найсприятливіших умов для реалізації ефективного міжнародного співробітництва в глобальному масштабі, що дозволяє їм досягти мультиплікативного ефекту від співпраці з іншими країнами-членами інтеграційних угруповань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні чималий інтерес у науковій спільноті викликають дослідження питання поглиблення трансатлантичної торгової інтеграції. Зокрема, дослідження трансатлантичної зони вільної торгівлі зустрічаються у працях таких вчених-економістів, як: Р. Агерн, Б. Бері, К. Бергстен, Д. Гамільтон, Г. Еріксон, Дж. Квінлан, П. Маєр, Г. Пенел, М. Поллак, Ю. Шишков та ін. Разом з тим не всі економічні аспекти трансатлантичної угоди про вільну торгівлю з'ясовані і отримали належне обґрунтування.

Постановка завдання. Метою наукового дослідження є аналіз можливого поглиблення зовнішньоекономічних зв'язків США та ЄС зі створенням трансатлантичної зони вільної торгівлі (TAFTA – Transatlantic Free Trade Area).

Виклад основного матеріалу дослідження. ЄС і США оголосили про початок офіційних переговорів щодо укладання трансатлантичної угоди про вільну торгівлю. Ця угода стане найбільшим торговим договором в історії [3]. Природа міжнародно-політичних та економічних відносин між ЄС і США може бути лише частково усвідомлена з використанням реалістичних напрацювань і розробок теорії взаємозалежності. Адже їх пріоритетне застосування виводить дослідників більше на вивчення євро-американської взаємодії та її поточних наслідків, ніж глибинної суті політичних стратегій та їхніх окремих форм і методів реалізації у світовій політиці з метою забезпечення інтересів кожної зі сторін.

У Європі та США практично одночасно оголосили про глобальний економічний проект – «економічне НАТО». У рекордні терміни – до кінця 2014 р. – він повинен бути реалізований у вигляді трансатлантичної зони вільної торгівлі. Проте визначені часові рамки щодо створення зони вільної торгівлі між Євросоюзом та США є досить умовними через складність даної процедури. Зокрема, впродовж поточного року після початку переговорів сторони мають досягнути базової згоди, а через два-три роки – підготувати відповідну угоду.

В умовах, коли економіка ЄС перебуває в стані стагнації, а виробники США шукають нові ринки збуту, варто лише дивуватися, чому така ідея не була реалізована раніше. Сьогодні на її підтримку виступають представники найбільших і найвпливовіших ділових та індустріальних лобістських груп по обидві сторони Атлантики [1]. Широка підтримка трансатлантичної угоди в Європі (зокрема, з боку Німеччини та Великобританії) небезпідставна, адже угода про вільну торгівлю між США та ЄС передбачить скасування тарифів та інших обмежень у взаємній торгівлі між сторонами і встановить єдині стандарти для технічних вимог і сертифікатів. Майбутня трансатлантична зона вільної торгівлі

може стати локомотивом не тільки для двосторонньої торгівлі та інвестування, а й для розвитку правил світової торгівлі в цілому, що стало б великою перевагою для обох сторін.

З економічного погляду, така угода про вільну торгівлю змішала б усі карти у світовій торгівлі. Адже торговельні відносини між ЄС та США – це найбільше двостороннє економічне партнерство у світі. Щодня оборот товарів та послуг становить понад 1,8 млрд. євро [4].

За наявною інформацією, трансатлантичний договір торкнеться всіх ключових галузей, але буде орієнтований на сфери, які дадуть економікам США і Європи максимальну синергію в стимулюванні економічного зростання, зайнятості населення та розвитку інновацій. Реалізувати його будуть країни, на частку яких сьогодні припадає половина глобальної економіки, а також третина обсягів світової торгівлі (у реальних цифрах, за даними на 2011 р., це 4,5 трлн дол.) Згідно з попередніми прогнозами європейських аналітиків, як тільки договір про вільну торгівлю набуде чинності, це дозволить збільшити щорічний товарообіг між берегами Атлантики на 116 млрд. дол. (або 86 млрд. євро). Тільки за рахунок зняття митних бар'єрів ВВП ЄС і США зростуть на 0,1 % і 0,2 % відповідно [7]. А до 2027 року Єврокомісія очікує, що ефект від TAFTA дозволить додатково дати 0,5 % зростання для економіки ЄС і 0,4 % – для ВВП США, що еквівалентно додатковим доходам у сумі 86 млрд. євро і 65 млрд. євро на рік відповідно. При цьому головний довгостроковий ефект буде досягнутий не стільки за рахунок зниження тарифних бар'єрів, скільки за рахунок уніфікації технічних стандартів і конкурентних правил, що діють в Європі та США, вважають експерти німецького інституту Ifo. Надалі ці стандарти стануть шаблонами для створення нового покоління економічних і торговельних угод [2]. Саме ця теза може виявитися найскладнішою. У самому Євросоюзі стандарти і правила не завжди співпадають, крім того, країни аграрного півдня Європи та Франція, в першу чергу, вимагатимуть від США поступок в питанні дотацій своїм фермерам. При цьому вони спробують зберегти привілеї для свого агросектору та будуть до останнього чинити опір постачанням з США до Європи генетично модифікованих продуктів харчування. Поки не зрозуміло, як в одній зоні уживуться Boeing і Airbus, що є глобальними конкурентами на міжнародній арені. Складно передбачити, на яких умовах Вашингтон допустить європейців на свій ринок послуг – адже це найбільш ласий шматок "американського економічного пирога", до якого Вашингтон досі не підпускав практично нікого.

Попри усі застереження, проект TAFTA вже можна назвати, мабуть, найбільш амбітним і найбільшим в історії торговим альянсом з моменту створення Світової організації торгівлі в 1995 р. Зауважимо при цьому, що СОТ, в рамках якої з 2001 р. почалися переговори щодо подальшої лібералізації торгівлі, демонструє неефективність в даному питанні. Це, нібито, стало головною причиною, чому США і ЄС почали шукати інші альтернативні варіанти і тепер, схоже, мають намір домовлятися поза рамками СОТ. Хоча ще кілька місяців тому європейські та американські торговельні суперечки закінчувалися саме в Женеві, в коридорах штаб-квартири Світової організації торгівлі. Сьогодні ж і в Брюсселі, і у Вашингтоні готові до обговорення найскладніших питань без посередників.

Щоб зрозуміти суть цієї зміни, мабуть, варто заглянути в історію глибше. Вперше ідея про трансатлантичну зону вільної торгівлі була висунута ще в середині 90-х – майже одночасно із створенням СОТ, але не отримала конкретного втілення. Через 10 років вона знову була піднята лідерами Європи і сторони домовилися про створення Трансатлантичної економічної ради, зайнялися вивченням практичних питань інтеграції, однак глобальна криза затягнула цей процес до 2010 р. І тільки рік тому експерти приступили до обговорення параметрів майбутньої угоди [2].

Таким чином, крім явних економічних вигод і провалу Дохійського раунду переговорів в рамках СОТ, істинним мотивом для створення TAFTA була нова розстановка сил у світі, перенесення товарних потоків в Азію і, зокрема, зростаюча глобальна роль Китаю як світового економічного центру. І сьогодні ряд експертів пояснюють поспіх, з яким Європа і США намагаються досягти домовленості щодо створення зони вільної торгівлі саме тим, що, якщо цей альянс не відбудеться до кінця 2014 р., у "трансатлантичного союзу" вже не буде можливості перешкодити Китаю і його партнерам з групи БРІК (Бразилія, Російська Федерація, Індія та Китай) перехопити ініціативу за визначенням глобальних правил гри. Згідно з прогнозами Організації економічного співробітництва та розвитку, Китаю знадобиться близько п'яти років, щоб перевершити економіки країн Європейського Союзу та двадцяти – Сполучені Штати Америки. Натомість, Індії потрібні лише два роки, щоб випередити Японію та двадцять – країни Євросоюзу [5]. За прогнозом Міжнародного валютного фонду, менш ніж за 20 років частка США та ЄС у глобальному ВВП зменшиться до 30%, натомість спільна економічна вага Китаю та Індії суттєво збільшиться [6]. Відповідно до прогнозів, Вашингтону вкрай необхідна підтримка європейців, якщо він хоче й надалі на щось впливати. Тому створення трансатлантичної зони вільної торгівлі зможе зміцнити лідерські позиції США та Євросоюзу на міжнародній арені та протистояти наростаючому впливу Азійсько-Тихоокеанського регіону.

Якщо справа піде саме так, то багато що стане на свої місця. З Китаю вже попередили, що не хочуть, щоб новий торговий союз став альтернативою СОТ (у цьому випадку шанси на успіх Дохійського раунду будуть рівні нулю). В цілому, в Пекіні вважають, що поки рано вірити в успіх цього об'єднання саме тому, що його учасники не враховують думки інших країн. Представники Індії натякнули, що не вважають правильним «дрейф» Європи в обійми США і вважають, що для ЄС

корисніше б було зосередитися на виконанні своєї унікальної ролі – сили, що створює певний баланс у глобальних відносинах. Для Росії нові ідеї Брюсселя і Вашингтона несуть загрозу планам «євразійської інтеграції» і роблять менш привабливими Євразійський союз і Митний союз.

Вибір Європи та США на користь TAFTA створює нову ситуацію і для країн, що знаходяться в даний момент в процесі переговорів про зону вільної торгівлі з ЄС. Серед них і Україна. Правда, в останні дні лідери ЄС дали зрозуміти, що в першу чергу зацікавлені у якнайшвидшому завершенні переговорів про зону вільної торгівлі з Сінгапуром, і в нинішньому році готуються активізувати подібний діалог з Японією та Індією. Крім того, для Брюсселя підвищується актуальність прориву в процесі переговорів про зону вільної торгівлі з Канадою, що тривають з 2009 року [2]. В той же час Європейський Союз має намір розпочати переговори з Митним союзом про створення зони вільної торгівлі. «Нам потрібна послідовна політика щодо Росії. Прийшла пора не ховатися за гаслами по типу «вільна економічна зона від Лісабона до Владивостока», а визначити конкретний зміст», – зазначив комісар ЄС з питань розширення та Європейської політики сусідства Штефан Фюле [8].

Тож Європа готова здійснити конкретні кроки не лише в торговій, а й у сфері безпеки та інших напрямках.

Висновки з проведеного дослідження. Європейський Союз та Сполучені Штати Америки – провідні світові гравці на міжнародній арені, які прагнуть підвищити ефективність функціонування своїх економік та реалізувати спектр своїх стратегічних інтересів в системі міжнародних відносин за рахунок створення найбільшої у світі зони вільної торгівлі. Економічний тандем ЄС-США у форматі торгового договору гарантуватиме, що глобальні правила гри для світової економіки у перспективі буде визначати Захід, а не Китай.

Бібліографічний список

1. Відносини США та ЄС: проблеми і перспективи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kyumu.edu.ua/vmv/v/p05/ar208221.pdf>
2. Европа и США создадут «экономическое НАТО» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://gazeta.zn.ua/international/evropa-i-ssha-sozhdadut-ekonomicheskoe-nato_.html
3. ЄС і США створять найбільшу в світі зону вільної торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ipress.ua/news/yes_i_ssha_rozpochynayut_peregovory_pro_stvorennya_zony_vilnoi_torgivli_15603.html
4. ЄС та США домовляться про вільну торгівлю [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ipress.ua/news/za_dva_roky_yes_ta_ssha_mozhut_pidpysaty_vilnu_torgivlyu_15390.html
5. За півстоліття економіка Китаю перевершить розвиток США [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ipress.ua/news/za_pivstolitnya_ekonomika_kytayu_perevershyt_rozvytok_ssha_11347.html
6. Курнишова Ю. Економічне НАТО. У світі може виникнути закритий клуб розвинених країн / Ю. Курнишова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tyzhden.ua/Economics/77822>
7. Офіційний сайт Європейської комісії з питань торгівлі та зовнішньоекономічних зв'язків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/eac/>
8. Фюле Ш. : ЄС має домовитися з Митним союзом про зону вільної торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.epravda.com.ua/news/2014/09/13/490737/view_print/

References

1. Vidnosyny SSHA ta YES: problemy i perspektyvy [Relations of the USA and EU: problems and prospects], available at: <http://www.kyumu.edu.ua/vmv/v/p05/ar208221.pdf> (access date September 22, 2014)
2. Evropa i SSHA sozhdadut "ekonomicheskoe NATO" [Europe and the USA will create economic NATO], available at: http://gazeta.zn.ua/international/evropa-i-ssha-sozhdadut-ekonomicheskoe-nato_.html (access date September 22, 2014)
3. YES i SSHA stvoriat naibilshu v sviti zonu vilnoi torhivli [EU and the USA will create a most in the world free trade area], available at: http://ipress.ua/news/yes_i_ssha_rozpochynayut_peregovory_pro_stvorennya_zony_vilnoi_torgivli_15603.html (access date September 22, 2014)
4. YES i SSHA domovliatsia pro vilnu torhivliu [EU and the USA will agree about free trade], available at: http://ipress.ua/news/za_dva_roky_yes_ta_ssha_mozhut_pidpysaty_vilnu_torgivlyu_15390.html (access date September 22, 2014)
5. Za pivstolitnya ekonomika Kytaiu perevershyt rozvytok SSHA [For a half age the economy of China will surpass development of the USA], available at: http://ipress.ua/news/za_pivstolitnya_ekonomika_kytayu_perevershyt_rozvytok_ssha_11347.html (access date September 22, 2014)

6. Kurnyshova, Yu. Ekonomichne NATO. U sviti mozhe vynyknuty zakryty klub rozvynenyh krain [Kurnyshova, Yu. Economic NATO. There can be the closed club of the developed countries in the world], available at: <http://tyzhden.ua/Economics/77822> (access date September 22, 2014)

7. Ofitsiynyi sait Yevropeiskoi komisii z pytan torhivli ta zovnishnoekonomichnykh zviazkiv [An official site of the European commission is on questions trade and external economic connections], available at: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/eac/> (access date September 22, 2014)

8. Fiule: YES maie domovytycia z Mytnym soiuзом pro zonu vilnoi torhivli [Fyule: EU must agree with the Customs Union about a free trade area], available at: http://www.epravda.com.ua/news/2014/09/13/490737/view_print/ (access date September 22, 2014)

Кушнір Н.О., Стебляк Д.М. «ЕКОНОМІЧНЕ НАТО»: ПОТЕНЦІЙНІ ВИГОДИ ТА МОЖЛИВІ РИЗИКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ США ТА ЄС

Мета. Аналіз можливого поглиблення зовнішньоекономічних зв'язків США та ЄС зі створенням трансатлантичної зони вільної торгівлі.

Методика дослідження. При написанні статті, в процесі дослідження поставленої проблеми, використовувалися такі методи економічних досліджень: діалектичний та абстрактно-логічний (для теоретичного узагальнення та формулювання висновків) та інші.

Результати. У статті обґрунтовано перспективи розвитку тісних взаємовідносин двох наймогутніших лідерів міжнародних відносин, а саме: Сполучених Штатів Америки та Європейського Союзу. Також аргументовано, що євро-американські відносини, незалежно від позиції США – єдиної глобальної держави, базуються на принципах взаємозалежності.

Наукова новизна дослідження полягає в обґрунтуванні потенційних вигод та можливих ризиків для економік США та ЄС від майбутньої трансатлантичної зони вільної торгівлі.

Практична значущість. Окремі положення наукового дослідження можуть бути використані в навчальному процесі при викладанні фахових дисциплін: "Міжнародні економічні відносини", "Світова економіка" тощо, а також при написанні наукових робіт.

Ключові слова: США, ЄС, ТАФТА, зона вільної торгівлі, співробітництво, «економічне НАТО».

Kushnir N.O, Steblak D.M. "ECONOMIC NATO": POTENTIAL BENEFITS AND POSSIBLE RISKS FOR THE ECONOMY OF THE UNITED STATES OF AMERICA AND EUROPEAN UNION

Purpose. Analysis of the possible deepening of external economic connections of the USA and EU with creation of transatlantic free trade area.

Methodology of research. For writing to the article, in the process of research of the put problem, such methods of economic researches were used: dialectical and abstractly-logical (for theoretical generalization and formulation of conclusions).

Findings. The prospects of development of close mutual relations of two mightiest leaders of international relations are reasonable in the article, namely: the United States of America and European Union. Also argued, that Euro-American relations, regardless of position of the USA – single global state, are based on principles of interdependence.

Originality of research consists in the ground of potential benefits and possible risks for the economies of the USA and EU from a future transatlantic free trade area.

Practical value. Separate positions of scientific research can be used in an educational process at teaching of professional disciplines: the "International economic relations", "World economy" and others like that, and also at writing of the advanced studies.

Key words: USA, EU, TAFTA, free trade area, cooperation, "economic NATO".

Кушнір Н.А., Стебляк Д.М. "ЭКОНОМИЧЕСКОЕ НАТО": ПОТЕНЦИАЛЬНЫЕ ВЫГОДЫ И ВОЗМОЖНЫЕ РИСКИ ДЛЯ ЭКОНОМИКИ США И ЕС

Цель. Анализ возможного углубления внешнеэкономических связей США и ЕС с созданием трансатлантической зоны свободной торговли.

Методика исследования. При написании статьи, в процессе исследования поставленной проблемы, использовались такие методы экономических исследований: диалектический и абстрактно-логический (для теоретического обобщения и формулировки выводов) и другие.

Результаты исследования. В статье обоснованы перспективы развития тесных взаимоотношений двух самых могучих лидеров международных отношений, а именно Соединенных Штатов Америки и Европейского Союза. Также аргументировано, что евро-американские отношения, независимо от позиции США – единого глобального государства, базируются на принципах взаимозависимости.

Научная новизна исследования заключается в обосновании потенциальных выгод и возможных рисков для экономик США и ЕС от будущей трансатлантической зоны свободной торговли.

Практическая значимость. Отдельные положения научного исследования могут быть использованы в учебном процессе при преподавании профессиональных дисциплин: "Международные экономические отношения", "Мировая экономика" и тому подобное, а также при написании научных работ.

Ключевые слова: США, ЕС, ТАФТА, зона свободной торговли, сотрудничество, "экономическое НАТО".